

Bratři a sestry,

to, že by Ježíš takto soustředěně a mezi čtyřma očima mluvil s některým ze svých učedníků, se neděje často. Právě zde a nyní dochází k hlubokému a zcela zásadnímu a rozhodujícímu duchovnímu setkání Petra se svým Pánem.

Tato scéna u Tiberiadského jezera jistě navazuje na povolání učedníků z první kapitoly. „Šimone, synu Janův, budeš se jmenovat Kéfas ...“ zaznělo tenkrát. Kéfas je aramejský ekvivalent řeckého Petros, tedy Skála. Tady toto oslovení zazní dokonce třikrát za sebou. A zazní vlastně velice oficiálně, celým jménem: „Šimone, synu Janův, ...“ Jako bychom byli přítomni nějakému významnému obřadu, při kterém zazní plné jméno a příjmení člověka. Třeba při svatebním, svědicím, ordinačním aktu. Ocitáme se ve chvíli, kdy se otvírá pro Šimona Petra hodně důležitá životní kapitola. Nikdy předtím, až teprve nyní zazní trojí: “Šimone, synu Janův...” Petr je vyslán do služby pastýře.

Co je k tomu potřeba, aby se člověk stal pastýřem Kristových ovcí? Mohli bychom vyjmenovat mnoho vlastností, a předpokladů, jaké by měl pastýř mít. Tak třeba by měl mít jasno v otázkách víry. Nebo by měl žít čistý a spořádaný život. Nebo by měl být zbožný a ve víře pevný.

To vše je jistě důležité. Ale všimněme si, že jedinou otázku, kterou Ježíš Petrovi položí – a třikrát, je otázka: Miluješ mne? V tomto nejzákladnějším požadavku musí mít Pán církve zcela jasno.

Samozřejmě že ta trojí otázka Petrovi nám připomene jeho trojí zapření. Nepatřím. Nejsm. Neznám. Je to jeho bolavé místo a už ohniště na břehu jezera mu mohlo připomenout oheň v nádvoří velekněžského paláce. Ta nepříjemně opakovaná Ježíšova otázka jakoby v nás měla vyvolat dojem, že o tom snad pochybuje. A možná i my se tady zeptáme: „Měl Petr opravdu Ježíše rád? Mohl jej mít rád, i když jej zapřel?“ Ale je to i otázka pro nás a zkusme si na ni sami odpovědět. Máme rádi Ježíše? Mám já rád Ježíše? Máš ty rád Ježíše?

A když si před oči postavíme Petrův příběh, pak se můžeme taky ptát: Je možné mít někoho rádi a přitom ho zapřít? V první chvíli se nám možná zdá, že ne. Pokud někoho mám rád, nikdy jej nezapřu. Ale bratři a sestry, můžeme se na sebe v tomto spolehnout? Vždyť ten, kdo prožil válečná léta, kdo prožil padesátá léta a i mnozí kdo jsme prožili léta pozdější – ten tuší jak obrovsky těžkým zkouškám byli lidé vystaveni. Jak těžce byla zkoušena jejich láska. Mohl mít Petr rád Ježíše, když ho zapřel? Mohl. Ale podlehl strachu. Jakkoli deklaroval, že i kdyby všichni, tak on nikdy neselže. Možná i my bychom v první chvíli něco takového u sebe pokládali za nemožné. Ale Petrova role v pašijním příběhu

nás vede k pokoře. Nikdy si člověče, nemysli, že nemůžeš selhat a strachu podlehnout...

Je po velikonocích. Mezitím byl milovaný Mistr zatčen, odsouzen a popraven. A Petr? Došel za Ježíšem až do nádvoří veleknězova domu. Mnohem dál než ostatní, kteří dávno utekli a v tom byla jeho velikost. Ale právě tam, uprostřed nepřátelského tábora, třikrát řekl, že k Ježíšovi nepatří.

Teď, v této chvíli tohoto rozhovoru už ale Petr ví, že Ježíš je živý. Vidí ho a mluví s ním, tak jako mají tuto zkušenost i ostatní učedníci, kteří se vrátili k rybaření, k běžnému životu. Dostávají k němu ale pokrm, posilu na cestu.

K tomu zvláštnímu rozhovoru dojde po jídle. K rozhovoru, který je Petrovi nepříjemný, ale při kterém je zároveň pověřen službou Kristovým ovcím. Při tomto rozhovoru visí ve vzduchu Petrova bolestná minulost. Nezahojil ji čas. Možná bychom čekali, že nad tím Ježíš, vzkříšený a živý, na počátku nového dne, mávne rukou. Co bylo, bylo... Ale je to jinak. Minulost nelze zhojit pouhým časem. Ten jen plyne a plyne. Ano, po dlouhém čase může minulost možná vyhnít, ale to není zahojení. Minulost musí být otevřena a zpracována. I když je to někdy velice bolestné a někdy k tomu schází odvaha celým generacím. Rány se otvírají. Nevěřme těm, kteří utíkají od bolavých otázek minulosti a tvrdí že hledí jen a jen do budoucnosti... Pokud se s minulostí nevyrovnáme, ona se nám vrátí.

Petře, miluješ mě? Trojí otázka po jídle. To, že máme plný žaludek a jsme sytí, bývá často důvodem, proč se nám naše minulá provinění otvírat nechce. Máme se přece docela dobře. Tak proč bychom si život komplikovali. Jenže Ježíš nás chce měnit i uprostřed našeho blahobytu. Uprostřed naší vlastní sebespokojenosti, kdy se nám daří. Ne až jsme hladoví a na dně. Právě taky na výšinách našeho života nás Vzkříšený Pán volá.

Jakkoli je ta trojí otázka pro Petra obtížná a bolestná, svou lásku Ježíšovi třikrát vyzná. Miluji tě. Miluji tě. Miluji tě. A tato Petrovým selháním paradoxně přečištěná láska se stane základem jeho apoštolství. Pas mé ovce. Pas mé beránky. Tato zpověď Petrova, v níž se jakoby beze slov plně odhalí jeho selhání, se stane jeho ordinací, pověřením k pastýřské službě Kristovým následovníkům. Ježíš jej k tomu ustanoví s plnou slávou, jeho plným jménem. Minulost nebyla utulána. Byla otevřena. Ale taky jednou provždy uzdravena a uzavřena poté, co Petr objeví sílu a moc odpuštění.

Ale to pověření ke službě ovcím a beránkům, bratřím a sestrám, to není jen výsada pomazaných hlav v Kristově církvi. Každý člověk, který je ochoten před Pánem církve svou vlastní minulost otevřít a vyznat, nebude ponížen. Není nic, co by on nechtěl odpustit. A kolikrát Pán odpustit chce, ale my o to nestojíme.

Zapomínáme přitom, že neochota odpustit a zároveň vyznat svoje viny udržuje minulost jednotlivých lidí, rodin i celých národů bolavou a nezahojenou. Otvírá dveře pro odplatu a revanš. Ale pakliže naši bolavou minulost uzavře sám Pán, dějí se nové věci, láska začíná nést svoje ovoce, člověk opět buduje svůj vztah ke druhým a jeho život se stává posláním. Jedině láska totiž vede člověka k tomu, že svoje bytí dovede vnímat jako dar a zároveň jako příležitost být tu pro druhé. Pro jejich dobro a pro jejich požehnání. Miluješ mně, člověče Boží? Miluješ mně Petře, Pavle, Jakube, Jano, Evo? Jestli ano, pak tedy jdi – a pas moje ovce

Zní to vznešeně a krásně. Jenže: Těmito slovy to Ježíšovo pověření nekončí. Zazní ještě ona zvláštní a tak trochu tajemná slova: „*Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl, ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš. To řekl, aby naznačil, jakou smrtí oslaví Boha.*“ Petr sám chodil, kam chtěl a měl za to, že může být a byl volný jako pták ve svém rozletu. Ale teď zjistí, že sám nepoletí. Vstoupit do služby Kristu, to je život s tím, že někomu patřím. Že mne on sám, Pán Ježíš Kristus vede. Nemohu vést ostatní bez toho, že bych sám neměl svého Pastýře života. Ti, kteří chtějí druhé vést, ale sami nemají autoritu, pod kterou se staví, se stávají podvodníky a manipulátory. „Dříve ses sám přepásal.“ Lidé na východě nosí leckde možná dodnes pláště z kusu látky, a aby bylo možno jít, je třeba je šikovně převázat, podkasat. To Petr jako dospělý dělal sám. Jen děti a staří či nemocní potřebovali pomoc při oblékání. A Petr teď slyší, že už ne on sám. Někdo jiný mu utáhne pásek, někdo jiný ho vypraví ho na cestu. Petr už nebude chodit jen tak, kam jej napadne. Bude veden a to i tam, kam by si sám nikdy nevyšlápl. Vypadá to jako smutný závěr: To nás Pán povede a bude to samý pláč? Opravdu to tak někdy bývá, že nechat se vést Ježíšem nám komplikuje život a přináší bolest. Opět jako už tolikrát nám nechce lacině slíbit bezpečí a blaho. Ještě nejsme v cíli. Ano, začal nový věk, ale čeká nás ještě dlouhá cesta. Následovat jej může znamenat i kříž. Ale přesto ten závěr není neveselý a deprimující. Vždyť přece víme, že to “následuj mně“ řekne Petrovi i nám ten, který vstal z mrtvých. Ten, který překonal smrt a žije navěky. Právě on to je, kdo nám cestu vyšlapává a my můžeme jít až jako druží – cestou Ježíšem vyšlapanou. Ale především platí, že ten, za kým jdeme, je tím, koho opravdu milujeme. Když mu to řekneme, on to bere vážně a důvěřuje nám. A my se nemusíme bát jít ani tam, kam bychom sami jít nechtěli. Co může být krásnějšího, nežli jít za tím, koho miluji? Pojď za ním. Dej se vést. A pak dostaneš sílu a požehnání dokonce k tomu, abys byl, abys byla, pastýřem, pastýřkou jeho ovcí. Amen.

Modleme se. Pane Ježíši Kriste, doposud mnohé z nás tíží jak naše osobní minulost, tak minulost naší země a našeho národa. Dohánějí nás stíny. Dohánějí nás naše nesplněné úkoly a neodpuštěné viny. Ani my nemáme často odvahu otevřít ti to, co nás nejvíce bolí. Přesto je to ta jediná cesta, jak mohou naše bolavé rány být zhojeny. Dej nám k tomu odvahu a sílu. Chceš odpustit, dát nám odpočinout, podat nám svou ruku. Vést nás, dávat požehnání, abychom byli požehnáním pro mnohé další. Amen.